

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. J. S.**, zastúpeného JUDr. J. K., proti žalovanej **S.**, IČO: X., zastúpenej JUDr. R. A., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 12 C 87/2007,
na dovolanie žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 23. júna 2010, sp.zn. 4 Co 131/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 8. apríla 2009, č.k. 12 C 87/2007-317 rozhodol, že : „S. sa ospravedlňuje sudcovi JUDr. J. S. za článok uverejnený v týždenníku P. na strane 26 až 29 pod názvom „I.“ a to textu – Deň pred pojednávaním, keď už zrejme vedel, že vec prideliť sudcovi, ktorý je do prípadu zainteresovaný, prepísal na návrhu nielen sumu – na pôvodných tridsať miliónov, ale zmenil aj oprávnenú osobu. Sudca S. dal napokon svojím rozhodnutím „požehnanie“ nielen celej podvodnej poisťovacej transakcii, ale prižmúril aj obe oči nad náhlou vecnou zmenou v advokátom doručenej písomnosti“. Zastavil konanie vo veci priznania nemajetkovej ujmy žalobcovi v celom rozsahu. Nepriznal žiadnemu účastníkovi náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobca sa domáhal, okrem ospravedlnenia, nemajetkovej ujmy 5 miliónov korún a na základe vykonaného dokazovania

bolo nepochybné, že dôstojnosť a vážnosť žalobcu bola znížená a odôvodňovala by priznanie nemajetkovej ujmy, lebo zásahom do jeho osobnostných práv prostredníctvom tlače, bol preukázaný zásah v značnej miere a v mimoriadnej intenzite. Z pripojených fotokópii listín, ktoré boli založené v spise sp.zn. 6C 28/2008 Okresného súdu Spišská Nová Ves zistil, že článok č. X. bol súčasťou hodnotenia dôkazov v uvedenom konaní a v súvislosti so stanovením výšky nemajetkovej ujmy, bola v odôvodnení rozsudku posudzovaná aj závažnosť ujmy a okolnosti, ktoré vyplynuli z článku č. X. a Okresný súd Spišská Nová Ves prihliadol pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy aj na závažnosť zásahu spôsobenú obrazovými snímkami žalobcu, jeho rodinného domu, ktoré sa vyskytovali len v článku č. X.. Prihliadol na to, že svedkyňa Š., autorka článku, potvrdila, že bola vypočúvaná v konaní sp.zn. 6C/28/2008 aj k článku č.X. a zdôraznil, že z uvedených zápisníc o pojednávaní vyplynulo tiež, že predmetom posudzovania závažnosti ujmy boli obidva články, čo uviedol sám žalobca v konaní, že je pravdou, že žalobca zobral späť žalobu v časti ospravedlnenia za článok č. X. v konaní sp.zn. 6C 28/2008, pričom naďalej trval na ospravedlnení len za článok č. X. – Z., to však nevyklučuje, že naďalej pre účely hodnotenia i priznania nemajetkovej ujmy bol posudzovaný aj článok č. X., pretože sám žalobca uviedol pri späťvzátí žaloby, týkajúcej sa nemajetkovej ujmy, že žalobu berie späť v tejto časti z toho dôvodu, že nemá dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku za uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu, nikde sa však nezmienal o tom, že berie späť nemajetkovú ujmu aj za článok č. X.. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na to, že automaticky nie je možné vyvodiť, že keď zobral žalobca žalobu späť v časti morálneho zadosťučinenia, že sa to vzťahuje aj na uplatnené finančné zadosťučinenie v podobe nemajetkovej ujmy. Keďže zásah do práv osobnosti bol spôsobený 2 článkami, ktoré boli predmetom dokazovania v konaní sp.zn. 6C/28/2008, na základe uvedeného stavu dospel k záveru, že v danom prípade v časti nemajetkovej ujmy za článok č.X. prebieha iné konanie, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené, nakoľko proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves bolo podané odvolanie. z týchto dôvodov zastavil konanie v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatňoval v tomto konaní. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 23. júna 2010 sp.zn. 4 Co 131/2009, na odvolanie žalobcu, v časti, ktorou bolo konanie o náhrade nemajetkovej ujmy zastavené a žalovanej v časti o náhrade trov konania, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení konania vo veci priznania nemajetkovej ujmy žalobcovi v celom rozsahu

a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho skutkového zistenia, že žalobca uplatňoval v konaní sp.zn. 6 C 28/2008 aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na ochranu svojej osobnosti, spôsobený článkom uverejneným v týždenníku P. a nesprávne aplikoval § 83 O.s.p., lebo na takýto postup neboli splnené podmienky. Rozsudkom sp.zn. 6 C 28/2008 z 13. októbra 2008 bolo rozhodnuté o. i., „že S. sa ospravedlňuje

sudcovi

JUDr. J. S. za články uverejnené v týždenníku P. pod názvom „Z.“, a to textu – Podľa doterajších informácií je zrejme, že advokát a sudca mali tridsaťmiliónový balík peňazí získať aj za pomoci M. exekútky L. Z.Z.. Nemenej interesantné by bolo zistiť, koľko z vysúdených tridsiatich miliónov by pani S. skutočne dostala. Pokiaľ sa potvrdí korupčné prepojenie sudcu, advokáta a exekútky, je veľmi pravdepodobné, že do deľby sa zapojil aj spomínaný trojlístok“ a že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy 1 600 000 Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti, čo do nemajetkovej ujmy bola žaloba zamietnutá. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie žalobca i žalovaná a Krajský súd v Košiciach, ktorý o odvolaní rozhodol, v rozsudku z 2. marca 2009 sp.zn. 5 Co 31/2009 dospel k záveru, že žalobca podal 30. júna 2006 žalobu na Okresnom súde Bratislava V, ktorou sa domáhal ochrany osobnosti aj v súvislosti s článkom „I.“ vydanom v týždenníku P., ale v priebehu konania svoj návrh upravil a podaním z 3. mája 2007 vzal návrh sčasti nemajetkovej ujmy, čo do výšky 19 miliónov Sk späť, následne upravil petit svojho návrhu podaním z 28. septembra 2007. Týmto jeho návrhom Okresný súd Spišská Nová Ves vyhovel 11. marca 2008, takže predmetom konania sp.zn. 6C 28/2008 bola ochrana osobnosti len z dôvodu zverejnenia článku z týždenníka P. s názvom „Z.“. Odvolací súd preto záverom uviedol, že povinnosťou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní rozhodnúť o žalobe na náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj rozhodnúť o trovách konania, pričom odvolací súd nemohol sám vo veci rozhodnúť, nakoľko by porušil zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorá ho žiadala zrušiť a vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod uviedla v s poukazom na § 241 ods. 2 psím. c/ O.s.p., že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal nesprávny právny záver odvolacieho súdu, že nie je daná prekážka listipendencie, ktorá bola dôvodom pre zastavenie tohto konania. Odvolací súd sa pritom

vôbec nezaoberal zistením prvostupňového súdu, že z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi vyplýva jednoznačne, že sa zaoberal právnou otázkou vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobcu aj v súvislosti z 2. článkom. Podľa názoru žalovanej žalobca čiastočné späťvzatie návrhu vykonané jeho podaním z 3. mája 2007 vo veci sp.zn. 6C 28/2008 prejednáanej na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi, neodôvodňoval vôbec tým, že vylučuje ako dôvod vzniku náhrady nemajetkovej ujmy zverejnenie 2. článku. Prekážka listispendencie resp. res iudicata je daná objektívne, pretože súd už o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť v dôsledku zverejnenia 2. článku, konal a právoplatne rozhodol, bez ohľadu na to či žalobca v konaní žalobu menil a v akom rozsahu.

K dovolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, ktorý žiadal dovolanie zamietnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednáanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní)

cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci nevykazuje znaky žiadneho z hore uvedených uznesení, proti ktorému by bolo dovolanie prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Vzhľadom na obsah dovolania žalovanej, i keď táto na predmetnú vadu výslovne nepoukázala, dovolací súd sa osobitne zamerl na otázku, či konanie nie je zaťažené vadou podľa § 237 d/ O.s.p., t.j. či sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už začalo konanie.

Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ustanovenie § 83 O.s.p. Táto prekážka zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. O tých istých účastníkoch ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom

konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode). Podmienky totožnosti účastníkov konania a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*) znamená, že sa už raz v tej istej veci právoplatne rozhodlo. Je vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sa začne opätovne konať medzi tými istými účastníkmi a o tej istej veci, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Za tu istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. O prekážku rozsúdenej veci nejde, ak chyba čo i len jeden z uvedených znakov.

Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 6 C 28/2008 dospel k záveru, že totožnosť účastníkov konania v danej veci a vo veci, ktorá bola vedená pred Okresným súdom Spišská Nová Ves sp.zn. 6 C 28/2008 je zachovaná, vrátane ich procesného postavenia. Absentuje však druhý z predpokladov zakladajúcich existenciu tvrdenej vady, a to totožnosť predmetu konania. Žalobca v predmetnom konaní sa domáhal ochrany osobnosti vo forme ospravedlnenia za údaje uvedené v periodiku č. X., vydávanom žalovanou, v článku na str. 26 až 29 pod názvom „I.“ a to textu – Deň pred pojednávaním, keď už zrejme vedel, že vec prideliť sudcovi, ktorý je do prípadu zainteresovaný, prepísal na návrhu nielen sumu – na pôvodných tridsať miliónov, ale zmenil aj oprávnenú osobu. Sudca S. dal napokon svojím rozhodnutím „požehnanie“ nielen celej podvodnej poisťovacej transakcii, ale prižmúril aj obe oči nad náhlou vecnou zmenou v advokátom doručenej písomnosti“, a nemajetkovej ujmy vo výške 165 969,59 € .

V konaní sp.zn. 6 C 28/2008 Okresného súdu Spišská Nová Ves sa však domáhal ochrany osobnosti vo forme ospravedlnenia za články uverejnené v periodiku vydávanom žalovanou č. X., tak ako je zřejmé z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 11. marca 2008 č.k. 6 C 28/2008-132, ktorým pripustil zmenu petitu, na návrh žalobcu nasledovne: „Súd konanie v časti o zaplatenie 19.000.000,- Sk zastavuje. Súd pripúšťa zmenu petitu, ktorý po zmene znie : „S. sa ospravedlňuje J. S. za články uverejnené v týždenníku P. pod názvom „Z.“, a to textu – Podľa doterajších informácií je zřejmé, že advokát a sudca mali

tridsaťmiliónový balík peňazí získať aj za pomoci M. exekútorke L. Ž.Ž... Nemenej interesantné by bolo zistiť, koľko z vysúdených tridsiatich miliónov by pani S. skutočne dostala. Pokiaľ sa potvrdí korupčné i prepojenie sudcu, advokáta a exekútorke, je veľmi pravdepodobné, že do deľby by sa zapojil aj spomínaný trojlístok“. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy 1 000.000,-Sk a nahradiť trovy konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“. Následne pripustil rozšírenie žaloby v časti nemajetkovej ujmy na 2 000 000 Sk, uznesením, vyhláseným na pojednávaní dňa 26. júna 2008. O takto zmenenom petite Okresný súd Spišská Nová Ves konal a rozsudkom zo dňa 13. októbra 2008 č.k. 6 C 28/2008-234 i rozhodol. Žalobe vyhovel v plnom rozsahu textu ospravedlnenia a v časti priznania nemajetkovej ujmy v sume 1 600 000 Sk, vo zvyšku uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobu zamietol.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca svoj nárok opieral o iné skutkové tvrdenia, vyplývajúce z textov dvoch rozdielnych článkov, uverejnených žalovanou v rôznom časovom období, s iným názvom i textom, ktorý bol spôsobilý zasiahnuť do osobnej cit žalobcu. Je len na dispozícii účastníka, ako uplatní svoj nárok na ochranu osobnosti, vrátane nemajetkovej ujmy, ak k zásahu do jeho chránených osobnostných práv príde opakovane, i keď sa môžu skutkové okolnosti prekrývať a čiastočne byť i totožné. Opačný postup by bol v rozpore s dispozičnou zásadou civilného konania. Účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

Keďže existencia vady konania (vychádzajúc z obsahu dovolania) podľa § 237 písm. d/ O.s.p. sa v dovolacom konaní nepreukázala, nemožno prípustnosť dovolania vyvodiť z tohto ustanovenia.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

K námietke žalovanej, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je potrebné uviesť, že

právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. októbra 2011

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

